Ч. 38. Львів, пятниця, дня 17. лютого (2. марця) 1906. Річник X.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. **пл. Домбровского (Хорунщини)**. Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає сялише на попереднє застереженє.— Рекламациї неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Парляментарні сторонництва супроти виборчої реформи.

(×) Ледви появила ся правительственна предлога про виборчу реформу на столах послів державної ради, а вже висувають проти неї ріжні парляментарні і політичні сторонництва всякі сумніви і трудности. Змаганя противників виборчої реформи тим [illegible] що коли ся реформа м[illegible] основі загальности і рівнос[illegible]ти австрийскі народи до вибо[illegible] заступників до центрального па[illegible]ровідники деяких парляментарн[illegible]ств виступають з окликом іс[illegible] прав і розширеня краєвої самоупр[illegible]

На ту дорогу пішов пер[illegible]м голова польского кола ґр. Дідуш[illegible]ий, котрий ще в своїй промові з 4. грудня м. р. підняв сей прапор. Він зазначив, що розширенє виборчого права є можливе лише при рівночаснім розширеню краєвої самоуправи і обсягу діланя краєвого сойму. З хвилею, коли в Галичині Русини і польскі демократи розвинули аґітацию за виборчою реформою, деякі повітові ради і з понуки шляхти скликувані віча заявляли ся за розширенєм самоуправи Галичини, за розширенєм круга діяльности сойму і намісником одвічальним перед краєвим соймом. Се услівє розширеня краєвої самоуправи, так само як і услівє ухвалене всеполяками про помноженє галицких мандатів з 88 признаних в правительственній предлозі на 113 мають лише бути покришкою для польского кола, під якою они будуть поборювати саму реформу виборчу.

За прикладом польского кола пішла февдальна шляхта ческа і внесла до правительства пропамятне письмо, в котрім, подібно як польске коло, домагає ся розширеня круга діланя кр. сойму, особливо управильненя язикових відносин краєвим законодавством і одвічального перед соймом намісника.

Але також молодочехи, котрі свого часу устами д-ра Крамаржа »ческе історичне право« назвали вивіскою (давнійше ще др. Ґрюґр заявив, що оно не варто keine Tabakspfeife) і здавалось, забули про Гогенвартівскі фундаментальні артикули, а від 1891. року домагали ся в державній раді заведеня загального і рівного права виборчого, тепер також поставили внесенє з домаганєм вибору конституцийної комісиї, котра мала би перевести ревізию австрийскої конституциї в напрямі історичних прав королівств і країв австрийских, а в тім внесеню виразно звертають бачність на угорскі події і »можливі переміни в публичнім житю наслідком виборчої реформи«.

Пропамятне письмо ческої февдальної шляхти вказує на те, що нове право виборче веде до скріпленя централізму і домагає ся длятого яко ліку супроти того федеративного перестрою конституциї, щоби »одноформностию устрою не витворили ся на шкоду держави і всїх країв невиносимі відносини«.

Сї домаганя розширеня краєвої самоуправи і круга діланя кр. соймів з одвічальними перед соймами намісниками не є нічим новим. Одначе як раз ті, що домагали ся і домагають ся розширеня краєвої самоуправи, а передовсїм керманичі польского кола, звичайно лише у Відні виявляли свої автономістичні засади, в дома однак були все переняті централїстичним духом і не хотїли признавати прав понижених несправедливою ординациєю виборчою до ролї национальної меншости.

Руский нарід не був нїколи противним самоуправі, навпаки своєю історию зазначив се змаганє до самоуправи, одначе така автономія, якої заживає тут, не може єго одушевити для сего змаганя до розширеня краєвої самоуправи. Поки краєвий сойм не стане на становищі повної рівноправности і признаня на-

З непечатаних поезий
Михайла Старицького (Гетьманця)

(Подав Ол. Барвіньский).

Переклади Лермонтова.

1.

Жидівська пісня.

Сумна душа Кобзарю, гей Кобзар!
Ось кобза голосная!
Заграй менї, по струнах шпарко вдар,
Розбуркай в струнах сьпіви рая!
І як ошарпок мрій на вік же не поліг —
Вони у грудях зворохнуть ся,
І як ще є хоч крапля мерзлих сліз —
Вони розтоплють ся й поллють ся.

Хай буде в піснї тій плачу и журби одгук —
Менї важкі веселі сьпіви!
Кажу тобі — душа розірветь ся од мук:
Кобзарю! Сліз давай, палючих та журливих!
Ізрання муками душа отруїна.
Без ремства, терплячи, несла отсю покуту;
Тепер прийшла черга — повнїсенька вона,
Як кухоль мрущої отрути!

2.

* * *

Гори ніч укрила,
Соном сповила;
По долинах хвилї
Туману і мла.
Не курить по шляху,
Не тремтять листи...
Потривай ще трохи —
Одпочинеш ти!

3.

* * *

Ми розійшлись, а образ твій
На лонї все я хороню.
Як слїд блїдий хороших днів,
Він душу радує мою.

Прихильний иншим спочуттям,
Я розлюбить тебе не зміг:
Так храм покинутий — все храм,
Кумир повалений — все Біг!

4.

Янгол.

По небу о півночі янгол летїв
І тихий виводив він спів;
І хмарки, і зорі, і місяць ясний
Чували той голос сьвятий.

Співав він про щастя безвинних духів,
Під вітьми райських садків,
Про Бога на небі співав і хвала
Єго найщирійша була!

І душу дитячу на лонї він ніс
І мир задля горя та сліз,
І глас того співу в душі молодій
Запав хоч без слів, та живий.

І довго на сьвітї крушили її
Чудовні бажання, німі;
І співів райських замінить не могли
Їй піснї нудні на землї.

5.

* * *

По шляху оден собі іду я;
Кремяний шлях застилає мла,

циональних і язикових прав руского народу, так довго не можуть Русини бажати собі розширеня краєвої самоуправи.

З українськоі жизни.

Багато, багато років духовеньство православної Церкви у Росиї дбало тільки про свої кастові інтереси, держало ся осторонь від громадяньского житя і слухняно виконувало всї накази і своїх і «сьвітских» властий. Але загальний визвольничий рух не прийшов марно і для нашого духовеньства. Події останнїх двох років зворушили і сю мертву силу, примусивши її чуткійше прислухатись навколо себе. До сего часу сам духовний уряд дбав про те, щоб яко можна більше зміцнити стїну межи духовеньством та громадяньством. Після оголошеня волї віри і сумлїня він мусїв признатись, що коли духовеньство і на далї буде стояти з боку від громадяньского руху, то воно скоро втратить і ту частину свого впливу на громадяньство, якою воно ще там користуєть ся, а на його місце станутъ инші проводирі. Таке становище примусило инший уряд випустити до духовеньства відозви, з покликами єднатись, орґанїзувати зїзди, зібраня, заводити братства, виступати перед народом не тільки з словом, а й з активною працею.

В свойому посланю до пастви (надруковано в осени в «Церковных Вѣдомостях», й окремим виданєм у Київі) митрополит Флявіян пише: «Ми самі должні проникнуть ся убїжденієм или увіренностю в тім, що сьвята православна віра, представлена нинї в нашім государстві самій собі» (стор. 4), «Зобирайтесь, по возможности, в містї і в мирній бесїдї... збирайте около себе і мірских членів Церкви, устрійте із них... союзи і направляйте дїятельність тих союзів на благо православній Церкві і руского народа» (стор. 14). «Заводїть, пастирі, по своїм приходам возможно більше братств і союзів; Зближайтесь зі своєю паствою. Живіть з нею одною жизню» (стр. 15, цитати взято із окремого виданя у Київі).

І от духовеньство почало ворушитись. Сьвященики зачали частїйше писати по ґазетах, частїйше збиратись обговорювати сучасні події, заявляти про потребу всеросийского церковного собору, про реформи духовної школи, про заведеня виборного начала від найнизших верств духовної служби до найвисших і т. д.

Як відомо, більшість сих бажань так і зістали ся мріями. Духовна бюрократия ще почувала свою силу і, злигавшись з сьвітскою, почала знов видавати реакцийні прикази, щоб спинити рух серед духовеньства. І та сама рука, що підписувала архипастирске посланє до духовеньства, нї хвилини не вагаючись по першому доносу полїциї підписувала приказ, що забороняв сьвященикам правити службу. І засилано їх у монастир тільки за те, що вони поясняли народови зміст манїфесту 17. октобра.

Але всеж таки інертна духовна маса вже була зворушена з того місця, на якому так довго і міцно спочивала. Хвилї визвольничого руху знайшли собі відгук переважно серед сїльского духовеньства, через те, що сїльске духовеньство дужче почуває на собі тяжкий гнїт теперішнього і сїльского ладу, і загального ладу в державі, бо стоїть близько коло народу. То тут, то там ми бачимо, що духовеньство вже більше сьвідомо відносить ся до своїх завдань і обовязків, виступає проти кари на смерть (у Харкові), проти всяких насильств над неповинними людьми, обстоює інтереси покривдженого лихим свавільством люду (у Полтавщинї, Київщинї, Таврі і ин.) і т. д. Але поки що — се все одинокі факти, що тонуть в загальній консервативній і навіть реакцийній духовній масї.

Натурально, що в такий бурхливий час духовеньство не могло задовольнитись читанєм своїх офіцияльних епархіяльних та церковних відомостий, і почуло потребу вільного обміркуваня свого житя, потреб та бажань, не віддаючи своїх думок до духовної цензури. Разом і в Петербурзї і в Москві виникають щоденні ґазети, що видають ся духовеньством або для духовеньства («Колокол» Спб. «Правда Божія» Москва) і мають на метї зорґанїзувати, покликати духовну масу до більше активної дїяльности, кожна в своєму напрямкови.

Зявились нові периодичні духовні орґани і нас на Українї: щоденна ґазета »Подолїя« і місячний журнал »Отклики сельских пастирей«.

Як ми уже мали нагоду не раз говорити — »Подолїя« цїлком не задовольняє своїх читачів і не відповідає потребам часу.

»Отклики сельских пастирей« зявили ся на нашій териториї, в серцї України, у Київі, і через се ми мусимо спинитись на них трохи довше. Поки що перед нами один тільки нумер того виданя (січень), а на підставі одного числа трудно зробити певні виводи. Редакция поставила собі дуже широке завданя — зєднати коло себе сїльске духовеньство всеї росийскої держави, злучивши інтереси сїльского духовеньства з інтересами парохів. На сю тему редакция наговорила чимало загальних лїберальних фраз, які сами по собі ще нїчого не варті.

Безперечно, що житє сїльского духовеньства відрізнаєть ся від городского так, що духовеньство городске часто не розуміє житя, потреб і завдань своїх собратів-сїльских. Алеж і умови житя сїльского духовеньства по всїх кутках росийської держави — від Кавказа до Алтаю, від Амуру й до Днїстра — також між собою несхожі. Через се й мету, яку поставила собі редакция, ми вважаємо хімерною.

Замісць того, щоб »єднати духовеньство всеї росийскої держави«, нашим пан-отцям треба булоб обмежити свої завданя і занятись виясненєм того житя, що більш відоме і рідннїйше, українському сїльскому духовеньству треба поставити на чолї інтереси українського народу, якому духовеньство мусить служити. Окрім інтересів народа инших інтересів в його не повинно бути. Разом з тим житє українського сїльского духовеньства має так багато своїх специфічних прикмет, так відріжняєть ся від житя других місцевостий росийскої держави, що єднанє купуючого українського духовеньства, обі[illegible]анє і виясненє його духовних п[illegible]е буде надзвичайно вдячн[illegible]урним материялом для пер[illegible]рґана. Такого змісту журнал [illegible] безперечно практичну вагу. За[illegible]ґічними прикладами не треба да[illegible]ходити. Досить слїдкувати уважн[illegible] житєм Вірмен, Грузинів, Лотишів, Поляків, Финів — щоб зрозуміти сучасні завданя нашого духовеньства і пересьвідчитись, що може зробити і яку велику моральну силу може мати духовеньство, зєднане однаковими умовами материяльного і духовного житя із своїм рідним народом.

„Гром. Думка“.

паперу

Тиха ніч, пустеля Бога чує
І зоря з зорею розмовля.

У горі на небі пишно й чудно!
Спить земля в блакітнім тумані...
Щож менї так нудно і так трудно:
Чи я жду, чи жаль кого менї?

Вже не жду я од життя нїчого,
І не жаль минулого зовсїм,
Волї жду й спокою дорогого,
Щоб заснути, одпочити в нїм...

Яб бажав... та тільки не могили,
А хотїв би так заснути я,
Щоб в грудях тремтїли завжди сили,
Щоб у них не гаснуло життя;

Щоб і день, і ніч всю соловейко
Про кохання пісню менї вів,
І щоб дуб розкішний, зелененький
Наді мною листям шелестїв!

Полїтичний огляд.

На Угорщинї утихло так по заведеню управи королївского комісаря, що провідники опозициї, лякаючись цїлковитого приборканя єї, бодай своїми промовами та статями старають ся підтримати заникаючого опозицийного духа. Против б. посла Польония виточила з сеї причини прокуратория процес за головну зраду і обиду маєстату. Обережнїйше промовляв Сель, хотяй назвав нинїшне положенє суперечним з конституциєю і візвав всїх Мадярів до оборони єї. Та найзнаменїйше висказав ся ґр. Андраші в отвертім письмі, висланім до своїх виборців. В нїм він обговорює свої переговори з Короною і каже, що старав ся перевести в цїлости бажаня парляменту що до народного характеру угорских полків, але зі згляду на велику одвічальність був би вдоволив ся менше добрим залагодженєм справи, як представив в мемориялї зладженім на приказ цїсаря. Однакож під зглядом засад державноправних були такі ріжницї, що компроміс був неможливий, аж тодї стратив надію мирного залагодженя справи, коли побачив, що можна єго осягнути тодї, коли би виреклo ся прав парляментарних і длятого хоч з тяжким серцем треба конче підняти борбу, накинену народови. Ґр. Андраші висказує надію, що нарід осягне успіх, коли витреває і що нарід буде в означенім часї покликаний до урни, бо уважає замах державний за виключений. Але як би й не стало ся — каже ґр. Андраші — мусимо бути розважні, згідні і сильні.

Конференция в Альґезірас посуває ся дуже поволи від одної спірної квестиї в Мароку до другої. Та поза конференциєю антаґонізм між Франциєю а Німеччиною росте до небезпечних познак. Франция дала некорисну відповідь на послїдну пропозицию Німеччини в справі поліциї. У відповіди тій заперечує француске правительство, мов би француско-іспаньска поліция обмежала признане всїма народами господарске рівноуправнене; в случаю же коли би конференция була погляду, що в справі сїй треба дати конче якусь запоруку, то Франция постарає ся о то, щоби сю справу зробити предметом конференциї. Відповідь та дає конференциї можність радити над справою поліциї, однак вже з гори зазначує неприхильне, коли не непримириме становиско обох держав. Сей настрій піддержують єще і енупциациї начальників обох держав. До депутациї, які складали цїсареви Вільгельмови желаня з нагоди срібного весїля, він сказав: Першою і послїдною мовою гадкою були мої воєнні сили на суши і на морю. Бодай Бог не допустив до війни, однак коли би се стало ся, я пересьвідчений сильно, що моя армія так само поведе ся, як перед трийцять пятьма роками. А знов президент Рувіє сказав на засїданю палати послів 23. лютого: Франция є цїлим серцем приклонна до удержаня мира, однак під тим услівєм, щоби сей мир не наносив уйми правам і достоїньству Франциї. Отже тут виразно положено услівє що до мира, яке відносить ся до мароканьскої конференциї.

Про погром турецких війск в Ємені доносять з Каїру до Echo de Paris: В перших днях лютого турецка дивизия намагала ся відобрати Арабам кріпость Сакра, однак мусїла цофнути ся в неладї, стративши 1000 вояків, двох ґенералів бриґади і чотири батериї. З другої сторони маршалок Фейзібаша, якому з великим трудом удало ся добитись до міста Санао, попав ся в засїдку в сїм містї, а намагаючись видістатись з неї, стратив часть своїх сил під мурами Ємену. Часть арабских і курдийских вояків зрадила єго і перейшла на сторону Арабів. Положенє стає тим тяжше, що турецкий скарб не має гроший на висилку нових війск через суецкий канал, а і рекрутация відбуває ся дуже пиняво.

Хіни воружують ся. Се факт, про який знаємо вже не тілько з коротких телеґрамів, але і з фотоґрафічних знимок. Ориґінальне вражінє роблять на японьский спосіб і під проводом японьских офіцирів уніформовані і воружені хіньскі полки. Тілько традицийна коса осталась у них і висить через плечі зпід круглого, військового кашкета. Хінцї є ростом більші від Японців і так само, як они, сильно збудовані і витревалі на всякі невигоди, тож можуть стати в будуччинї небезпечною мілїтарною силою. Тілько одного у них брак, се є японьского орґанізацийного духа єдности і послуху. Ось і тепер доносять з Пекіну, що там вибухла велика палатна революция. Цїсарева-вдова і цїсарска родина находять ся в формальній неволї у заговірників, які відтяли цїсарский двір від всяких зносин зі сьвітом. На ратунок цїсаревої-вдови має прибути до Пекіну велика військова сила.

— При зміні місяця просимо наших П. Т. передплатників вирівнати залягаючу передплату, бо в противнім случаю будемо приневолені замкнути їм дальшу висилку нашої часописи і стягнути залеглість в судовій дорозї.

Новинки.

— **Календар**. В пятницю: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Симплїция. — В суботу: руско-кат.: Льва папи; римо-кат.: Кунеґунди.

— **Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові**. (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

В четвер дня 1. марця „Пошились у дурнї“ оперетка в 3 дїях, Кропивницкого.

В пятницю дня 2. марця „Бурлака“ драма в 5 дїях, Карпенка-Карого.

В суботу дня 3. марця „На днї“ сцена жатя в 4 дїях, М. Горкого.

В недїлю дня 4. марця „Чорноморцї“ оперета в 3 дїях, музика М. Лисенка. Виступ п-нї Заньковецкої.

Початок представлень о **7**. год. вечер.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— **З Самбора** Заг. збори філїї „Просьвіти“ будуть дня 19. марця о 1. год. по пол. в Читальнї »Просьвіти» в Самборі.

— **Тарасове сьвято в Чернівцях**. Заходом товариства „Буковиньский Боян“ відбуде ся в суботу дня 3. с. м. в салї Музичного Товариства в Чернівцях в 45-ті роковини смерти Тараса Шевченка концерт при співучасти концертової співачки пни Анни Крушельницкої зі Львова, із отсею програмою: 1) Сьвяточна промова, п. Я. Весоловский. 2) Франко Лисенко: „Гимн“ муж. хор в супр. форт. 3) Шевченко-Лисенко: а) „Ой по горі ромен цвите“, б) *** Скажи, коли дивлю ся, сольо спів пни Анни Крушельницкої. 4) М. Лисенко: „Веснянки“ міш. хор в супров. форт., сопранове сольо Ю. Красїцка, альтове сольо пна Ф. Пігуляківна, тенорове сольо п. І. А. 5) Шевченко, уривок з „Гайдамаків“ „Лебедин“, деклямация п-нї Е. Кордубової. 6) Франко Лисенко: „Не забудь сонних днів“ дует о. Г. Вовчук і п. М. Левицкий. 7) Маковей-Лисенко: „Сон“ муж. хор в супр. фортепяну. 8) Шевченко-Лисенко: а) Садок вишневий коло хати, б) „Як би менї мамо намисто“ сольо спів п-ни Крушельницкої. 9) Шевченко Нїщиньский: „Вечерницї“, II. акт із опери „Назар Стодоля“ на хори мішані, мужескі і соля в супр. форт. Солїсти п-на Ф. Пігуляківна і п. І. А. Супроводить на фортепянї п-на Г. Бухер. Початок точно о пів до 8. вечером. По концертї відбуде ся в тій самій салї сьвяточний комерс. — Цїни місць: льожа 16 К, крісло I р. 4 К, II р. 3 К, III-ряд. 2 К і білєт студентский 50 с. Білєтів можна набувати скорше в „Рускій Касї“ ул. Петровича ч. 2. а в день концерту вечером при касї. Добірна і нова проґрама, участь знаменитої співачки панни А. Крушельницкої, сестри славнозвісної Сальомеї і сумлїнна праця членів »Буковиньского Бояна» дають надїю, що сей концерт буде гідним відсьвяткованєм памяти нашого народного ґенїя Тараса.

— **Вістки з закордонної України** В лукіянівскім театрі в Київі почав драматичний кружок аматорів під режісериєю д. Самійленка давати представленя за даровим вступом. Дня 25. лютого відограно комедию Карпенка-Карого »Розумний і дурень«. — День перед тим, се є 24. лютого, устроєно в Київі в касарни 44. піх. камчацкого полку заходом баліонового коменданта д. Лєкоде-Лятомбеля, аматорску виставу пєси „Кум мірошник“ і комедиї Старицкого »Як ковбаса та чарка то минеть ся й сварка«. Мужескі ролї відограли самі вояки, а жіночі ролї жінки підофіцирів. Представленє робило велике вражінє на вояків. »Гром. Думка« з котрої беремо сї вістки, справедливо замічує, що належить лїпше пильнувати репертуару штук, бо »виставленє наприклад пєси „Кум мірошник« (Сатана у бочцї) не можна уважати за вдатне«. — Чим раз частїйші тепер арештованя українськоі інтелїґенциї по містах. В Катеринославі арештовано д. Лїсовского. В Тирасполи увязнено учителїв: Корнієнка, Михаленка, Васютиньского і учительку Германівну.

Холмскі Русини пробудили ся. »Гром. Думка« зазначує, що не може помістити всїх дописів, які надсилають їй з Холмщини, а се з ріжних причин. Одною з них є завзята ненависть, виявлена в дописях проти холмских Поляків. Ґазета не хоче ятрити тої ворожнечі, яка настала в Холмщинї з причин економічних, релїґійних і народних. »В Холмщинї і Підляшші більша частина народу, принаймнї в селах — Українцї, »Русини«, а менша (переважно по городах і місточках) — Поляки всї католики, Українцї православні, унїяти і католики. З унїятів частина була повернена — 30 лїт вже тому — у православє, частинаж недавно, після указу 17. цьвітня минулого року про волю віри, перейшла у католицтво. З економічного погляду мешканцї того краю дїлять ся так, що Поляки належать до заможнїйшого стану, а Українцї — до біднїйшого. Заможнїйші з Українців — селян та міщан, котрих грошеві інтереси тїснїйше звязані з економічно-дужчими Поляками, здебільшого католики і називають себе Поляками. Як бачимо з сего коротенького огляду народностий у Холмщинї і Підляшші — ґрунт для непорозумінь і ворожнечі між ріжними клясами аж троїстий: економічний, релїґійний і национальний. До того ще додати дивну і чудну плутанину назв і розумінь у тому краї: віра не віддїляє ся від национальности і слова »католик« і »Поляк« або »Лях« значать там нїби всеодно... Католик — значить Поляк і люди не можуть розуміти там, що Поляк може бути некатолик, або навпаки: католик може не бути Поляком. Доходить навіть дїло до такої чудасії, що два рідні брати, але не одної віри, називають себе: один Поляком, а другий Русином. Ось на такому ґрунтї і зародилась там страшна ворожнеча між народами, переважно на ґрунтї релїґійному і национальному. Обидві сторони поводять ся дуже вороже одна до другої, але Українцї, як економічно, а через те і культурно слабші, мають подекуди право вважати себе за покривджених, а Поляків за своїх гнобителїв. Треба додати до сего, що більша частина польских панів і духовеньства у Холмщинї і Підляшші не належить до поступових польских партий, а визначає ся национальним шовінїзмом і релїґійною нетерпимостю. І з огляду на се нарікання і докори Русинів на национальні і релїґійні утиски не завжде можуть бути неправдивими.« Дальше подають холмскі дописувателї, які пакости роблять тамошні Поляки Русинам: вибивають вікна по домах, церквах, а до церкви вкинено у однім селї здохлого кота; раз напали правосл. батюшка і обмикали єму бороду і чуприну. В однім селї спалено батюшцї всї будинки. Поляк не прийме Русина на ніч, аби знав, що він замерзне, або згине з голоду. Між холмскими Русинами селянами пішла така чутка, що „як дадуть Полякам автономію, то они видусять всїх Русинів“. З сего всего можна виробити собі погляд на тамошні відносини, страшно сумні, і до добра они певно не доведуть.

— **З народного театру**. По частиннім вичерпаню творів Карпенка-Карого, дирекция виставила в двох послїдних днях драму в 5 дїях Стешенка »В народї« і 4-актову комедию Яновскої »Лїсова квітка«. Обі штуки були нагороджені на краєвім конкурсї і обі тенденцийні, але ріжнять ся значно що до лїтературної вартости. Се оцїнила і публика, виповнивши на комедиї Яновскої салю по береги, коли на драмі Стешенка саля пусткою сьвітила більше як в половинї. Обі штуки не були новостию для Львовян, а нашим читателям они вже звісні з поміщених у нас рецензий. Передовсїм драму „В народї“ заналїзував основно наш коломийский критик п. Я. Г. в чч. 217. і 218. з мин. року і виказав, що она має богато гарних драматичних ситуаций, але писана невправною рукою і має слабу сценїчну будову. Артисти мали трудну задачу, але вивязали ся з неї дуже гарно. На сю оцїнку пишемось вповнї. Комедия Яновскої „Лїсова квітка“ зве ся також „Дзвін у церкву людий скликає, а сам у нїй не буває“ і під сим заголовком она була преміована краєвим видїлом, хоч анї перший анї другий заголовок не відповідає змістови, котрий коротко переповімо: Студент Андрій (п. Стадник), низького характеру, по підкошеню майна своєї матери (пнї Осиповичева) заскакує коло мілїонерки Людміли (пнї Рубчакова) і намовляє єї поїхати на Україну в єго село і помагати голодуючому народови. Людміла вірить єго залицянкам і обіцянкам і виїздить з ним на село, де єго суджена Орися (пнї Стадникова) розвинула ратункову акцию при помочи учителя Серґія (п. Садовский). Самолюбний Андрій маючи на метї одиноко мілїон Людміли спиняє єї

в роздаваню запомоги, заступаючись незла дженою проґрамою несеня помочи і вмовляє в свою суджену, що для загального добра мусить з ним розстатись. Шарлятаньство Андрія відкриває Людмілї Серґій, а прихопленє Андрія на залицянках до покоївки Зїнки, котра має бути гарна як лїсова квітка (пнї Заньковецка), до решти демаскує єго безхарактерність в очах Людміли і Орисї. Штуку відограно загалом дуже добре, але при деякій змінї в обсадї ріль булаб она ще лїпше випала. —*к.*

— **По погоді — сніг!** В кількох послїдних днях лютого здавало ся, що весна настала. Днї були погідні, теплі такі, що із відмерзлої землї почали несьміло вихиляти ся весняні квітки. Позавчера в полудне тепломір показував в тїни 10 ступінїв понад нулю. В одній добі веремя змінило ся і нинї паде у Львові густий снїг і топлячись на огрітій земли творить баюри болота.

— **Кровава подія в Нижневі.** Донесенє кореспонденцийного бюра потверджує грізні вісти з Нижнева. По розвязаню онодїшного віча в справі виборчої реформи молодим практикантом Дуніковским, котрий повнив ролю правительственного комісаря, вічевники приняли були грізну поставу, але і сейчас розійшли ся на вість про надтягаюче війско. До Нижнева приїхав потім староста Попель і спровадив баталїон війска та почав слїдство. Коли жандарми з війсковою патрулею приарештували в сусїднім селї Лядзкім кількох селян і вели їх до Нижнева, прочі селяни вийшли за ними товпою і хтось мусїв чинно визвати війско, бо воно дало в товпу аж три сальви. Про наслїдки стрільні ми донесли вчера. Шість трупів застелило землю, а покалїчених має бути кількадесять осіб. Страшно згадати, що може спричинити дрібний на око факт розвязаня віча. Зі Станиславова вислано до Нижнева радника Проскурницкого на слїдство. О. Коростїля, за котрого нерозважну бесїду комісар розвязав віче, арештовано вчера. Кілько ще буде арештовань і слїдства, Бог знає. Та чи такі подїї не можуть вийти на некористь нашого народу при виборчій реформі? Се най розважуть тї, що не уміють числитись із словами, промовляючи на вічу.

— **Із станиславівскої епархії.** Хто хоче приступити до рукополаганя, має внести просьбу о принятє до пресвит. дому по день 20. марця, а 24. марця лично явити ся в ординариятї. — Увільнені оо.: Ант. Мануляк від прив. сотрудництва в Тишківцях і Волод. Ленкавский від (другого) сотрудництва при соборній церкві в Станиславові. — Введені оо.: Волод. Вонсул на завідательство в Волківцях, скальского деканата; Евст. Тесля на прив. сотрудництво в Тишківцях, Евг. Ґісовский яко другий і Ярослав Марчак яко третий сотрудник при соборній церкві в Станиславові. — До дух. звязи принятий о. Ів. Степаняк, пресвитер перемиской епархії. — О. Мих. Гулла з Борщева дістав 6-недїльну відпуску для лїченя. — Від конкурсового іспиту увільнений на 6 лїт о. Клим. Соневицкий з Гадинковець. — Конкурсовий іспит здали: Мих. Андриїшин, Нест. Величковский, Нест. Гавацкий, Йос. Дженджера, Теод. Кархут, Мих. Стрипко і Амвр. Поляньский. — На конкурс з речинцем по 31. марця розписані парохії: 1) Ляхівцї коло Богородчан, 2) Кийданів коло Чорткова, 3) Пробіжна нова к. Гусятина (петенти мають заявити, що в данім случаю будуть удержувати приватн. сотрудника), 4) Черемхів, жуківск. деканата, 5) Волківцї, скальского дек., 6) Хриплин к. Станиславова, 7) Корнїв к. Городенки, 8) Росохач, скальск. деканата, 9) Окняни, товмацкого деканата.

Посмертні † оповістки.

— **Теодор Білоус**, учитель в Новосїлках, яворівского повіта, упокоїв ся дня 21. лютого с. р. по довгій грудній недузї В. є. п.!

— **Мария Войтович**, жінка приватного урядника, упокоїла ся дня 26. м. м. у Львові. В. є. п.!

Телеґрами

з дня 1. марця 1906.

Відень. Торговельні переговори межи Австро-Угорщиною а Сербією мають нинї покінчити ся.

Петербург. »Новости« доносять, що в вязницях в Росиї не стало місця для дальших вязнів. На вязницї перемінюють школи, касарнї, монастирі та всякі публичні будинки.

»Слово« пише, що в сих днях має появити ся манїфест, яким цар подарує кару смерти всїм засудженим на ню полїтичним вязням.

Лев Лопатиньский.

Четверта заповідь.

(Ілько Пащак)

драма в 5 діях з гуцульского житя,

нагороджена на конкурсї Тов. ім. Котляревского.

(Дальше).

ГАФІЯ.

Та щож, він там не зїсть більше, як може, а продати не продасть, бо туди до него жид не вийде.

МОЙСЕЙ.

Та здало би ся бути там кому! Коли щож: я вже за старий ходити по полонинах, доглядаю вже тут господарства, а син, як не сплави гонить — то захочує ся єму ходити до школи...

ІЛЬКО.

Через рік полонини не вкусять, а я стану просьвіченим чоловіком.

КОСТЬ.

Доперва письменним, Ільку! А коли навчиш ся читати, писати, тодї вже будеш мати отверту дорогу до просьвіти.

ГАФІЯ.

Ей, коби тілько хіть, то може і два роки вчити ся. Ми знаємо, кілько бриндзї через лїто від вівцї, тай кілько вовни від штуки. Як було що року, так і тепер буде.

БОРТОВИЧ.

Ну, коли так вже конче хочете вчити сина, то я радий тому дуже. Порадьте ся єще разом, тай тодї приходи до мене, Ільку, з дєдьом або і сам — умовимо ся, аби вовк був ситий і коза цїла. А тепер ми вже мусимо рушати, бо перед нами єще далека дорога. Бувайте здорові, Мойсею, дякую вам за гостину. (*Всї пращають ся*).

МОЙСЕЙ.

Мало за що, паноньку. А з єго наукою, то я ще раз кажу, що з тої муки хлїба не буде.

ВІРА.

Як вам ходить о плату, то я вже запевнюю, що мої дєдьо і лева не возьмуть від вас, а як у них не буде часу, то я буду вашого сина вчити за дармо, хоч би що дня. Я ще не стрітила такої охоти до науки у дорослого парубка. Честь єму за се; вам буде також з того потїха. (*Подає руку Мойсеєви*).

МОЙСЕЙ.

Дай Боже паннуньцю, дай Боже!

УЧЕНИК.

А отсе певно трембіта стоїть в кутї? Я єще не чув голосу трембіти. Чи то тяжко трубіти на нїй?

КОСТЬ.

О, Мойсей в тім майстер! Та може би ви нам затрембітали Мойсею, на показ для Подоляків. (*Пішли*).

ЯВА 7.

(*ІЛЬКО, ГАФІЯ*).

ІЛЬКО.

(*Дуже втїшений*) А що, чули? Сама приймила ся учити мене! (*Розмахує руками з радости*). Гай, мамуню, як я тїшу ся, який я щасливий.

ГАФІЯ.

Ну, дивиж ся, аби всьо було добре, бо я не мало за тебе наговорила ся. (*Чути трембіту*).

ІЛЬКО.

Треба іти конї окульбачити, аби той проклятий Кость не підсунув ся. Я сам висаджу мою Віру на коня і вже цїлу дорогу від неї не відступлю! (*Скаче з утїхи і вибігає*).

ГАФІЯ.

От, ошалїв леґінь, зовсїм ошалїв!...

Конець І. дїї.

(Дальше буде).

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. січня 1906.

Нова сензацийна проґрама.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В недїлї і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білєтом на фотелї, льожі і І-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнїбусами Кольосею, які ждуть коло Віденьскої Каварнї.

За певну і добру льокацию

поручаємо:

$4^1/_2$% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і $4^1/_{20}$% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

„Торбан“

музична бібліотека

видає

Українська Накладня Львів, Вроновська 8.

Катальоґ даром і оплатно. (1—?)

Świat Słowiański.

Miesięcznik pod redakcyą

D-ra Feliksa Konecznego

poświęcony słowiańskiwu i przeglądowi spraw słowiańskich, wychodzi z końcem każdego miesiąca w zeszytach 4—5 arkuszowych. Prenumerata całoroczna wraz z przesyłką pocztową wynosi 10 K, kwartalnie 2 K 50 h. **Administracya w księgarni Gebethnera i Spółki w Krakowie.**

СОКІЛ **Тютюн і паперці** **можна набувати в „Сокільскім Базарі“ у Львові і у всїх торговлях в краю.**

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский.** З друкарнї В. А. Шийковского.